

Beretning fra Planudvalget

Planudvalget har to opgaver:

1. at bistå landsforeningens bestyrelse i forbindelse med spørgsmål om Planlovgivningen og planlægningsspørgsmål i øvrigt
2. at bistå lokalforeningerne i konkrete planlægningsspørgsmål

1. Planlovgivningen og planlægningsspørgsmål i øvrigt

Under den tidligere regering blev Planloven revideret, og denne revision er nu under evaluering.

Formanden har i sin beretning redegjort for Landsforeningens forslag til ændring af Planloven mht. beskyttelse af bevaringsværdige bygninger.

Planudvalget har i forbindelse med bistand til lokalforeningerne ofte stødt ind i problemer med kommuner, der ikke tager beskyttelsen af de bevaringsværdige bygninger alvorligt, eller slet ikke har foretaget den nødvendige registrering af disse bygninger.

Et initiativ på dette område er derfor meget nødvendigt.

I en række af vore byer har vi i de senere år set en stigning i antallet højhusprojekter – både i store og mindre byer. Ved højhuse forstår vi her bygninger, der er væsentlig højere end den omgivende bebyggelse.

Højhuse placeret inden for de oprindelige købstadsbebyggelser eller i nedlagte havne terræner har næsten altid en negativ indvirkning på kulturmiljøet.

De er ofte placeret uden en sammenfattende planlægning for byområdet og alene med baggrund i byherres ønsker og kommunalbestyrelsens trang til prestigeprojekter.

Landsforeningen ønsker at klargøre sin holdning til højhusprojekterne i bykerne gennem udarbejdelsen af en egentlig højhuspolitik, som i offentligheden kan skabe

fokus på, at højhusbyggeriet skal ske med respekt for de kulturmiljøer, som vi søger at skærme.

Planudvalget har i 2022 arbejdet på en sådan højhuspolitik og vi håber, at Landsforeningen kan melde ud med en sådan politik efter sommer.

2. Bistand til lokalforeningerne

Netop i forbindelse med højhusbyggeri har Landsforeningen i 2021 bistået lokalforeningen "Esbjerg Byfond" i en sag, hvor Esbjerg kommune ved en ændring af kommuneplanen har skabt grundlag for en tilladelse til et 14 etager højhus i Esbjergs midte.

Landsforeningen og Esbjerg Byfond indbragte ændringen af kommuneplanen for Planklagenævnet, men Planklagenævnet gav Esbjerg kommune medhold (projektet er nu – bl.a. på baggrund af lokal modstand – reduceret til 8 etager).

Esbjerg kommunes ændring af kommuneplanen var i modstrid med den planstrategi som kommunen havde udarbejdet som grundlag for en revision af kommuneplanen.

Planstrategien bliver netop udarbejdet for at borgerne kan få indflydelse på kommuneplanen og kan ses som en aftale mellem kommunalbestyrelsen og borgerne om den fremtidige byudvikling i kommunen.

Det valgte Planklagenævnet imidlertid at bortse fra i sin afgørelse.

I det hele taget har borgernes indflydelse på den kommunale planlægning ringe kår.

Det viser en lang række sager, hvor lokalforeningerne har bedt om Planudvalgets bistand.

Den kommunale planlægning – kommuneplanen og de lokalplaner, som den danner rammen om – er helt central for beskyttelsen af kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger.

Men vi ser gang på gang, at kommunerne i forbindelse med høringer forslag til lokalplaner og forslag til ændringer af kommuneplaner ser stort på indsigelserne fra landsforeningens lokalforeninger – indsigelser der har til mål at beskytte kulturmiljøer og bevaringsværdige bygninger.

Respekt for kulturmiljøer er tit udtrykt som gode hensigter i kommune og lokalplaner, men vi ser alt for ofte at investeringsinteresser får kommunerne til at se bort fra de gode intentioner med deres egne planer gennem dispensationer og kommuneplanændringer.

Kommuneplanændringer og dispensationer for lokalplaner indbringes for Planklagenævnet.

Men Planklagenævnet tager kun stilling til retlige spørgsmål og ikke de skøn, der ligger til grund for planforslagene.

Vi er ude for, at kommuner, hvor det af kommuneplanens retningslinjer fremgår, at bevaringsværdige bygninger skal beskyttes, skønner, at en tilladelse til nedrivning er i overensstemmelse med kommuneplanens retningslinjer.

Indbringes sådanne sager for klagenævnet, giver de kommunen ret.

Kommune- og lokalplaner binder borgerne, men de binder ikke kommunerne!

Lad det være et mål for Landsforeningen at medvirke til at få brudt dette kommunale magtmonopol ved at få en myndighed ind over kommunerne som kan beskytte borgerne mod arbitrære, planløse kommunale beslutninger til skade for kulturmiljøet.

Det kan enten være i form af mere myndighed til planklagenævnet eller regionale kulturnævn.

Når vi ser på, hvorledes virkningsløse høringer og borgerdeltagelse i planlægningen er, kunne det falde én ind, at hele dette system af påstået borgerdeltagelse måske helt burde tages ud af planloven.

Så ville kommunalbestyrelsens stå alene med ansvaret og kommunalbestyrelsen kunne ikke længere gemme sit ansvar bag høringer o.l. som kun sjældent giver virkelig indflydelse.

Men så længe lovgivningen åbner muligheder for borgerindflydelse gennem høringer o.l. bør vi bruge dem – også selv om det er et svagt instrument.

Planudvalget vil yde lokalforeningerne al den støtte der er mulig i lokalforeningernes kamp for at sikre vores kulturarv gennem en fornuftig og ansvarsbevidst brug af planlovgivningen.